ଏମ୍/ଏସ୍ ଦେୱାନ ଉଦ୍ୟୋଗ

ବନାମ

ବିକ୍ରୟ କର ଆୟୁକ୍ତ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ

ଏପ୍ରିଲ 24,1996

[ଜେ. ଏସ୍. ବର୍ମା, ବି. ଏନ୍. କିରପାଲ ଏବଂ ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମ, 1956:ଧାରା 14 (iv) (xiv) ଏବଂ 15 -ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ - ବିକ୍ରୟ କର -ଧାରା 14 (IV) (XIV) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ସାଇକେଲ ରିମ୍ ଏକ ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ କି- ନିର୍ଣ୍ଣିତ:ହଁ, ସାଇକେଲ-ରିମ୍ ଚକର ଏକ ଅଂଶ ଏବଂ ତେଣୁ ଏକ ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ ।

ଅପିଲକାରୀ ସାଇକେଲ-ରିମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ବ୍ୟବସାୟ କରିଥିଲେ । ଆକଳନ ଅଧିକାରୀ ରିମ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ସାଇକେଲର ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଭାବେ ବିବେଚନା କରି 8 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ କର ଲାଗୁ କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ ଅପିଲକାରୀ ଆକଳନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 (iv) (xiv) ଅନୁଯାୟୀ ସାଇକେଲ ରିମ୍ କୁ ସାମଗ୍ରୀ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ସେହି ହାରରେ କର ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ଯାହା ଏହାର ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟର 4 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉପଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ଆକଳନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହା ଆକଳନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିଥିଲା । ଏହାପରେ ଅପିଲକାରୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସାଇକେଲ-ରିମ୍ ବ୍ୟବସାୟିକ ଭାବରେ 'ଚକ' ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ 8 ପ୍ରତିଶତ କର ଲଗାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଏହା ଏକ ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ ନୁହେଁ ।

ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ, ଅପିଲକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏହି ଅଦାଲତରେ ଏକ ଆବେଦନକୁ ଆଗତ କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ଅଦାଲତ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ :1.1. ଅପିଲକାରୀ ସାଇକେଲ-ରିମ୍ ର ବିକ୍ରୟ-ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ କେବଳ 4 ପ୍ରତିଶତ କର ପାଇବାକୁ ହକଦାର । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଘୋଷିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କର ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କ୍ରୟ ଉପରେ କର 4 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

1.2.ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ କିମ୍ବା ବାଣିଜ୍ୟରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରୁଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିଥାଏ । ଉପ-ଧାରା(4), ବିଭିନ୍ନ ଉପ-ଦଫାରେ, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଲୁହା ଏବଂ ଇସ୍ପାତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିଥାଏ, ଯାହାକୁ ସାମଗ୍ରୀ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥାଏ । ଉପ-ଖଣ୍ଡ (XIV) "ଚକ, ଟାୟାର, ଅଖଏବଂ ଚକ ଯୋଡ଼ା" ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରେ । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଏକ ସାଇକେଲର ରିମ୍ ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ଏକ ଚକର ଏକ ଅଂଶ । ରିମ୍ ବିନା ଅନ୍ୟ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକୁ ଚକ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହି ପ୍ରବେଶକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଉକ୍ତ ପ୍ରବେଶରେ "ଚକ ଯୋଡ଼ା" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ ଏବଂ ଏକ ରିମ୍, ଯାହା ଏକ ଚକ ଯୋଡ଼ାର ଅଂଶବିଶେଷ, ଉକ୍ତ ପ୍ରବେଶରେ ଆସିବ ।

1.3. ସାଧାରଣ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଏକ ରିମ୍ ଯାହା ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବେ ଗୋଲାକାର ଏବଂ ସାଇକେଲର ଚକର ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଅଂଶ ତାହା ପ୍ରବେଶ (XIV) ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ ଏବଂ ଏକ ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ 4 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହାରରେ କର ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସହକାରୀ ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀ ବନାମ ଅଶୋକ ଟାୟାର, (1988) 68 STC 123, ଅନୁମୋଦିତ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲେଟ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 900-909/1994 ।

S.T.R. ସଂଖ୍ୟା 1822-31/1993 ରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ର 7.1.94 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜା ରାମ ଅଗ୍ରୱାଲ, ଧ୍ରୁବ ଅଗ୍ରୱାଲ, ସୁନୀଲ କୁମାର। ଜୈନ ଏବଂ ଜେ. କେ. ଭାଟିଆ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଟି. ଏନ୍. ସିଂହ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କିରପାଲ, ଅପିଲକାରୀ ସାଇକେଲର ରିମ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ବ୍ୟବସାୟ କରନ୍ତି । ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆକଳନ ଅଧିକାରୀ ରିମ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ସାଇକେଲର ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଭାବେ ବିବେଚନା କରି ଅସ୍ଥାୟୀ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ୫ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ କର ଲାଗୁ କରିଥିଲେ । ଆକଳନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ସାଇକେଲ ରିମ୍ କୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ର ଉପଧାରା (iv) ର ଧାରା (xiv) ଅନୁଯାୟୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଘୋଷିତ ଦ୍ରବ୍ୟର କୌଣସି ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କ୍ରୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଉକ୍ତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଦେୟ କର ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟର 4 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହିପରି କର ଏକାଧିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆଦାୟ କରାଯିବ ନାହିଁ। ତଥାପି, ଆକଳନ ଅଧିକାରୀ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅସ୍ଥାୟୀ ଆକଳନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଏହି ରିମ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ 1990 ଜୁନ୍ ରୁ 1991 ମାର୍ଚ୍ଚ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସ ପାଇଁ ଅଲଗା ଅଲଗା ୫ ପ୍ରତିଶତରେ ସାଇକେଲ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ଆବେଦନକାରୀ ଉପଆୟୁକ୍ତ (ଅପିଲ)ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯିଏ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ରିମ୍ ଉପରେ 4 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହାରରେ କର ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହାପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଯାହା ଉପଆୟୁକ୍ତ (ଅପିଲ) ଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଓଲଟା କରିଦେଇଥିଲା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିଥିଲା ।

ଏହାପରେ ଅପିଲକାରୀ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ରିମ୍ ଏକ ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ ବୋଲି ଏହାର ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରି, ଏହା *ସହକାରୀ ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀ ବନାମ ଅଶୋକ ଟାୟାର*, (1988) 68 STC 123 ମାମଲାରେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ରହିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ସାଇକେଲ ରିମ୍ 'ଚକ' ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସିଛି ଏବଂ ଏହା ଏକ ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ । ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକକ ବିଚାରପତି, ଯେଉଁଠାରୁ ଏହି ଅପିଲ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ, ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉପରୋକ୍ତ ରାୟକୁ ବିରୋଧ କରି

ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ଏକ ରିମ୍ ଏବଂ ଏକ ଚକ ଭିନ୍ନ ଜିନିଷ ଏବଂ ଏକ ରିମ୍ କେବଳ ସ୍ପୋକ୍, ହବ୍ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିନିଷ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ଚକ ହୋଇପାରିବ । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ରିମ୍, ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା, ଆପେ ଘୂରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଏହାକୁ ଏକ ଚକ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ସାଇକେଲ ରିମ୍ ବ୍ୟବସାୟିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ 'ଚକ' ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ 8 ପ୍ରତିଶତ କର ଲଗାଯାଇପାରେ ଏବଂ ଏହା ଏକ ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ ନୁହେଁ ।

ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଉଠୁଥିବା ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଏକ ସାଇକେଲ ରିମ୍ ଏକ ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ କି ନୁହେଁ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ର ଉପ-ଧାରା (iv) ର ଉପ-ଧାରା (xiv) ନିମ୍ନରେ ଲେଖାଯାଇଛି :

> " ଏହା ଏତଦ୍ଵାରା ଘୋଷଣା କରାଯାଏ ଯେ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ କିମ୍ବା ବାଣିଜ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି :
>
> (iv) ଲୁହା ଏବଂ ଇସ୍ପାତ, ଅର୍ଥାତ୍ -
>
> (xiv) ଚକ, ଟାୟାର, ଅଖ ଏବଂ ଚକ ଯୋଡ଼ା " ।

ଏହା ବିବାଦରେ ନାହିଁ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 ଅନୁଯାୟୀ ଘୋଷିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯାହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ରେ ଗଣନା କରାଯାଇଛି, ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କର ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କ୍ରୟ ଉପରେ କର 4 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14, ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ, ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ବାଣିଜ୍ୟରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରୁଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିଥାଏ । ଉପଧାରା (iv) ବିଭିନ୍ନ ଉପଧାରାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଲୁହା ଏବଂ ଇସ୍ପାତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିଥାଏ, ଯାହାକୁ ସାମଗ୍ରୀ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥାଏ । ଉପ-ଖଣ୍ଡ (xiv) "ଚକ, ଟାୟାର, ଅକ୍ଷ ଏବଂ ଚକ ଯୋଡ଼ା" ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରେ । ଅପିଲକାରୀ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଏକ ସାଇକେଲର ରିମ୍ ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ଏକ ଚକର ଏକ ଅଂଶ । ରିମ୍ ବିନା ଅନ୍ୟ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକୁ ଚକ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହି ପ୍ରବେଶକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଉକ୍ତ ପ୍ରବେଶରେ "ଚକ ଯୋଡ଼ା" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର

ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ ଏବଂ ଏକ ରିମ୍, ଯାହା ଏକ ଚକ ଯୋଡ଼ାର ଅଂଶବିଶେଷ, ଉକ୍ତ ପ୍ରବେଶରେ ଆସିବ ।

ଅଶୋକ *ଟାୟାରସ୍ ମାମଲା (ଉପରୋକ୍ତ) ରେ,* ଏହି ପ୍ରବେଶ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ରିମ୍ ଏବଂ ଅକ୍ଷ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ର ଖଣ୍ଡ (iv) ର ପ୍ରବେଶ (xiv) ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସେ । ସହକାରୀ ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ସମୟରେ, ଏହା ନିମ୍ନମତେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା :

> " ଯେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 'ଅଖ' ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରବେଶ (xiv) ରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏହି କାରଣରୁ ଅଖ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ପ୍ରଶ୍ନ କେବଳ ସାଇକେଲର ଚକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯାନରେ ବ୍ୟବହୃତ "ରିମ୍" ର । ଏହା ଏପରି ହୋଇଥିବାରୁ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ମତ ଯେ ରିମ୍ ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଉପାଦାନ କିମ୍ବା ଏକ ଚକର ଅଂଶ କିମ୍ବା ଅତି କମରେ ଏକ ଚକ ଯୋଡ଼ା, ଏହାକୁ ଅଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ପ୍ରବେଶ ନାହିଁ । ଯଦି ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ଧୃତ ପ୍ରବେଶ(xiv) ଏହାର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ରିମ୍ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରଶସ୍ତ, ତେବେ ଅବଶିଷ୍ଟ ପ୍ରବେଶର ପ୍ରୟୋଗ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ବାଦ ଦିଆଯିବ । "ଚକ" ର ସାଧାରଣ ଅର୍ଥକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଯେଉଁ ଉପାୟରେ ଏହା ସହିତ କାରବାର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ବୁଝାଯାଏ, ଏହା ରଖିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଯେ ରିମ୍ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରବେଶରେ "ଚକ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ଏହା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରବେଶ ନାହିଁ । କରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଆଗତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉପରୋକ୍ତ ଯୁକ୍ତି ଉକ୍ତ ପ୍ରବେଶକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ଏବଂ ଆମେ ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରୁ । ସାଧାରଣ ଭାବେ ପରୀକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଏକ ରିମ୍ ଯାହା ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ଗୋଲାକାର ଏବଂ ସାଇକେଲର ଚକର ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଅଂଶ ଉକ୍ତ ପ୍ରବେଶ (xiv) ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ ଏବଂ ଏକ ଘୋଷିତ ସାମଗ୍ରୀ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ 4 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହାରରେ କର ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ

ଦ୍ୱାରା ଅପିଲ ଅଧୀନରେ ରାୟରେ ନିଆଯାଇଥିବା ମତ ଉକ୍ତ ପ୍ରବେଶକୁ ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥ ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ଏହାକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡିକ ପାଇଁ, ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅପିଲକାରୀ ସାଇକେଲ ରିମ୍ ର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ କେବଳ 4 ପ୍ରତିଶତ କର ଦେବାକୁ ହକଦାର । ଅପିଲକାରୀ ମଧ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ।

ଏସ୍. ଏସ୍.

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

କ୍ରିଷ୍ଣା ଦାଶ

ଅନୁବାଦିକା

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।